

Таким чином, ефективне лідерство є не лише інструментом управління, а й потужним стратегічним ресурсом, що дозволяє організації досягати високої результативності.

Список використаних джерел:

1. Bass, B. M. (1990). From transactional to transformational leadership: Learning to share the vision. *Organizational Dynamics*, 18(3), 19–31.
2. Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). *Transformational Leadership* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
3. Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper & Row.
4. Goleman, D. (2000). Leadership that gets results. *Harvard Business Review*, 78(2), 78–90.
5. Kotter, J. P. (2012). *Leading Change*. Boston: Harvard Business Review Press.
6. Northouse, P. G. (2021). *Leadership: Theory and Practice* (9th ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
7. Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2019). *Organizational Behavior* (18th ed.). New York: Pearson.
8. Yukl, G. (2013). *Leadership in Organizations* (8th ed.). Boston: Pearson.

*Науковий керівник: Горобченко О. А.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

МОБІЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК КАТАЛІЗАТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПІДПРИЄМСТВ

**Швець С.А.,
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

В умовах євроінтеграції український агропромисловий комплекс стикається з викликами, пов'язаними з необхідністю адаптації до європейських стандартів сталого розвитку. Це передбачає як зростання економічної

ефективності, так і зменшення екологічного навантаження, раціональне використання ресурсів і посилення соціальної відповідальності підприємств.

Одним із напрямів такої модернізації є цифрова трансформація управління, де особливе місце займають мобільні технології, котрі забезпечують швидкий доступ до інформації, інтеграцію з IoT, GPS-моніторингом та аналітикою великих даних (Big Data). Це, в свою чергу, робить управлінські рішення більш точними та оперативними, що є особливо важливо для малих і середніх агропідприємств, яким мобільні рішення дають можливість впроваджувати цифрові підходи без значних фінансових витрат.

Сучасні дослідження вказують, що цифровізація є ключовим чинником стійкого розвитку, однак вимагає адаптації до українських реалій воєнного часу та обмеженої інфраструктури. Так, Чуєнко В. зазначає, що мобільні технології дозволяють збирати та аналізувати дані в реальному часі, знижуючи витрати на ресурси й робочу силу, підвищуючи продуктивність на 10–20%. Водночас наголошується на бар'єрах – слабкій інфраструктурі, низькій кваліфікації кадрів і високих початкових витратах, які потребують державної підтримки та інтеграції мобільних платформ [3].

У своїй праці Терещенко Л. наголошує, що використання мобільних інструментів у поєднанні з AI, IoT та Big Data підвищує врожайність на 10–15%, знижує витрати на 15–30% і покращує екологічну стійкість завдяки точному землеробству. Крім того, застосування таких технологій створює нові спеціалізовані робочі місця, сприяючи соціальному розвитку [2]. За результатами дослідження Пітера Хельме, 83% українських ферм використовують GPS-трекінг для моніторингу техніки, а 80% інтегрують автопілот-навігацію [1]. А Ярощук Р. свої дослідження присвячує вивченню впливу цифрових технологій на підвищення ефективності аграрного виробництва [4].

Мобільні технології трансформують систему управління, забезпечуючи гнучкість, адаптивність і контроль у реальному часі. Інтеграція GPS-моніторингу дає змогу контролювати роботу техніки з точністю до 1%, зменшуючи витрати

пального й екологічне навантаження. Так, наприклад, дані з сенсорів надходять безпосередньо на мобільні пристрої менеджерів, що дозволяє оперативно регулювати полив чи удобрення, скорочуючи використання води до 30–40% і знижуючи обсяг хімікатів [3]. До того ж впровадження мобільних технологій забезпечує підвищення продуктивності на 10–20%, скорочення витрат на 15–30% і створення нових можливостей для сільських громад [4].

Соціальною перевагою мобільних технологій є доступ малих фермерів до цифрових платформ, які дають змогу обмінюватися даними, колективно планувати роботи й орієнтуватися на ринкові ціни. Це зменшує нерівність між агрохолдингами та дрібними господарствами й інтегрує локальні громади в європейські ланцюги постачання [3]. Мобільні системи, інтегровані з AI та дронами, допомагають прогнозувати врожайність і виявляти хвороби рослин на ранніх етапах, що підвищує продуктивність на 10–15% і створює робочі місця у сфері цифрових технологій. Згідно з глобальними тенденціями, ринок «розумного сільського господарства» зріс із 9,58 млрд USD у 2017 році до 23,14 млрд USD у 2022 році, що підтверджує високу ефективність мобільних рішень [2].

У українських агропідприємствах мобільні системи GPS-трекінгу та навігації активно застосовуються для моніторингу техніки та оптимізації логістичних процесів. Це сприяє екологічній стійкості, зменшуючи витрати пального та добрив і знижуючи викиди вуглецю в атмосферу. Проте впровадження стикається з бар'єрами, зокрема вартість обладнання (скаржаться 65% опитаних фермерів), дорогі ресурси (61%) та нестача робочої сили (57%). Подолання цих перешкод можливе завдяки державній підтримці у вигляді субсидій, освітніх програм для підготовки кадрів та співпраці з науковими установами для розробки адаптованих рішень. Окрім того, важливим напрямом є створення спільних цифрових платформ, які об'єднують фермерів для обміну агроданими, спільного використання техніки та прогнозування ринкових тенденцій за допомогою аналітичних інструментів [1, 3].

Отже, мобільні технології виступають каталізатором сталого розвитку агропідприємств, поєднуючи економічну ефективність з екологічними та соціальними перевагами.

Список використаної джерел

1. Helme P. Under bombardment, Ukrainian agriculture goes high-tech. Euromaidan Press. 2025. 3 жовтня. URL: <https://euromaidanpress.com/2025/10/03/ukraine-agriculture-digitization-war/>.
2. Терещенко Л. Технології моделювання управлінських інформаційних систем в системі менеджменту підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 27. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-55>
3. Чуєнко В. Ефективність цифровізації в агропромисловому комплексі. Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. 2023. № 6 (329). С. 354–357. DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5732-2023-329-6-354-357>
4. Ярощук Р. Вплив цифрових технологій на підвищення ефективності аграрного виробництва. Економіка та суспільство. 2024. (68). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-58>

*Науковий керівник – Горобченко О.А.
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА «ЧОРНИЙ РИНОК» ПРАЦІ

**Щерба А.М.,
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

У сучасних умовах глобалізації питання міжнародної трудової міграції є неабияк актуальним. Індустріальні держави з розвинутою економікою потребують додаткової робочої сили, оскільки внутрішні трудові ресурси вже не здатні забезпечити усі потреби ринку праці. Це пов'язано з демографічним